

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITOJE „VALSTYBINĖS PAVOJINGŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PROGRAMOS VYKDYMO VERTINIMAS“ PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

2007 m. kovo 30 d. Nr. VA-20-2p-2
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės
2006-09-04 pavedimą Nr. 20-2p

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Antanas Aliulis (grupės vadovas)
Bronius Kurkutis
Lina Gedrimaitė

Auditas pradėtas 2006-09-04
Auditas baigtas 2007-03-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Įžanga	5
Audito apimtis ir procesas	6
Audito rezultatai	8
1. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybei, įgyvendinimas	8
2. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, UAB „Toksika“, UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“ įgyvendinimas	11
3. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, įgyvendinimas	17
Išvados ir rekomendacijos	23
Priedai	27

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė 2003 m. atliko Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo 1999 - 2003 metų programos¹ vykdymo vertinimo bei papildomą pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimo valstybinius auditus. Valstybinių auditų metu buvo nustatytos sukurtų pavojingų atliekų tvarkymo pajėgumų panaudojimo, šių atliekų utilizavimo ir saugojimo, pavojingų atliekų apskaitos, licencijų tvarkyti pavojingas atliekas išdavimo, atliekų tvarkymo planų sudarymo problemos ir pateiktos rekomendacijos jų sprendimui.

Valstybės kontrolė, suprasdama pavojingų atliekų tvarkymo svarbą visuomenei ir norėdama įvertinti pasiektą pažangą šioje srityje, atliko valstybinio audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų, kuriomis buvo siekiama paspartinti pavojingų atliekų tvarkymo sistemos kūrimą ir padidinti jos efektyvumą, įgyvendinimo valstybinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti teigiamus pokyčius, pasiektus įgyvendinant Valstybinio audito ataskaitose „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ ir „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“ pateiktas rekomendacijas, ir atskleisti tobulintinas pavojingų atliekų tvarkymo sritis, siekiant pagrindinio Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos tikslo – sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti visas šalyje susidarancias pavojingas atliekas, kad nekiltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai.

Pagrindiniu audito subjektu pasirinkta Ūkio ministerija, kuri koordinuoja valstybinių pavojingų atliekų tvarkymo programų vykdymą.

Audito metu nustatėme, kad naujoji pavojingų atliekų tvarkymo programa 2006 – 2008 metams neturi tarpinstitucinės programos statuso, kurio nebuvimas neužtikrina pavojingų atliekų tvarkymo programos stebėsenos ir atsiskaitymo už priemonių vykdymą kontrolės. Aiškios sąveikos tarp pavojingų atliekų tvarkymo programos koordinatoriaus ir jos vykdytojų nebuvimas bei nepakankamas institucijų atsakomybės reglamentavimas gali daryti neigiamą įtaką programos įgyvendinimo rezultatams.

Įvertinę UAB „Toksika“ reorganizaciją, nustatėme, kad sprendimas atlikti UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Alytaus regiono pavojingų atliekų aikštelė“ ir UAB „Švarus Vilnius“ reorganizavimą, po kurio jos buvo prijungtos prie UAB „Toksika“, turėjo teigiamos įtakos priimamų ir sutvarkomų pavojingų atliekų kiekio augimui. UAB „Toksika“ verslo plane numatytų pavojingų atliekų tvarkymo (sutvarkymo) problemų sprendimas, daugiausia

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-09 nutarimas Nr. 761 „Dėl Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos ir jos įgyvendinimo priemonių“.

priklauso nuo Aplinkos ir Ūkio ministerijų veiksmų, todėl verslo planas gali būti tik iš dalies įgyvendintas.

Šiuo metu ES ir valstybės biudžeto lėšomis vykdomas pavojingų atliekų tvarkymo projektas Nr. 2003/LT/16/P/PE/017 turėtų sudaryti prielaidas išspręsti ilgalaikio pavojingų atliekų saugojimo ir jų utilizavimo problemas. Projekte numatyta: Aukštrakių odos pramonės sąvartyno, pesticidais užterštų teritorijų, dirvožemio ir sandėlių bei pavojingų atliekų iš bankrutavusių įmonių sutvarkymo vykdymas iš ES ir Valstybės biudžeto lėšų rodo, kad principas „teršėjas moka“ dar nėra visiškai įgyvendinamas. Tačiau šių, anksčiau susidariusių ir sukauptų pavojingų atliekų sutvarkymas turėtų sudaryti prielaidas principo „teršėjas moka“ įgyvendinimui ateityje.

Audito metu pastebėjome, kad pavojingų atliekų tvarkymo licencijos buvo išduodamos nesilaikant licencijavimo taisyklių reikalavimų, o esama licencijų registravimo tvarka neužtikrina licencijų ir dokumentų, pateiktų joms gauti, tinkamos apskaitos ir saugojimo reikalavimų.

Nors Aplinkos ministerija įvykdė rekomendacijas dėl pavojingų atliekų apskaitos formos papildymo, pavojingų atliekų kodų susiejimo su pavadinimais ir pavojingų atliekų judėjimo kontrolės užtikrinimo, tačiau pavojingų atliekų apskaitos problemų iki galo neišsprendė ir iki 2007 m. visuomenės neinformavo, kiek ir kokių atliekų Lietuvoje buvo 2005 m. gruodžio 31 d.

Audito metu nustatėme, kad dar egzistuoja pavojingų atliekų apskaitos, licencijų pavojingų atliekų tvarkymui išdavimo ir jų apskaitos problemos.

Atlikę auditą Ūkio ministerijai rekomendavome spręsti pavojingų atliekų tvarkymo programos statuso klausimą, koordinuojant ir kontroliuojant programos priemonių įgyvendinimą, aiškiai apibrėžti ministerijos ir programos priemonių vykdytojų funkcijas, jų paskirstymą ir atsakomybės lygį. Taip pat reglamentuoti programą įgyvendinant dalyvaujančių institucijų atsiskaitymo tvarką, numatant šių institucijų atskaitomybę ir atsakomybę už programos priemonių vykdymo rezultatus ir atsakingų vykdytojų atsiskaitymą pagal strateginio planavimo metodikoje nustatytą tvarką.

Aplinkos ministerijai siūlome užtikrinti, kad visuomenė būtų tinkamai informuojama apie Lietuvoje esančius pavojingų atliekų kiekius, o Aplinkos apsaugos inspekcijai – atitinkamų skyrių nuostatuose bei darbuotojų pareigybių aprašymuose numatyti jų pareigas bei atsakomybę išduodant, koreguojant, sustabdant galiojimą, panaikinant galiojimo sustabdymą bei panaikinant pavojingų atliekų tvarkymo licencijas.

IŽANGA

Pavojingoms atliekoms priskiriamos nuodingos, degios, sprogstančios, chemiškai aktyvios, dirginančios ar kitaip kenksmingos žmogaus sveikatai ir aplinkai medžiagos. Patekusios į aplinką pavojingos medžiagos gali garuoti, pakliūti į gruntinius vandenius, užsidegusios išskirti toksines medžiagas. Tai gali sukelti negrįžtamus žmonių sveikatos ir ekosistemų pakenkimus. Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje pažymėta, kad pavojingų atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi tikslų².

Išskirtinis žiniasklaidos dėmesys gamtosaugai ir pavojingų atliekų tvarkymui, sukeliantis rezonansą visuomenėje, paskatino Valstybės kontrolę 2003 m. Ūkio ministerijoje bei pavojingas atliekas tvarkančiose įmonėse: UAB „Eisrega“, UAB „Toksika“ ir UAB „Klaipėdos krašto atliekų tvarkymas“, atlikti Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos³ vykdymo vertinimo valstybinį auditą (2004-02-17 valstybinio audito ataskaita Nr. 2020-3 „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“). Kadangi šioje programoje numatytų uždavinių ir priemonių vykdymas yra susijęs su atliekų, o ypač pavojingų atliekų, apskaita, kurią vykdo Aplinkos ministerija, papildomai buvo atliktas pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimo auditas Aplinkos ministerijoje (2003-12-31 valstybinio audito ataskaita Nr. 2020-3-4 „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“).

Atlikus minėtus valstybinius auditus nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 761 patvirtintos Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos (toliau – 1999 m. programa) priemonės buvo įvykdytos iš dalies: sukurti reikalingi pajėgumai pavojingoms atliekoms surinkti, saugoti, tačiau neišspręstos šių atliekų ilgalaikio saugojimo bei utilizavimo problemos. Be to, vykdant 1999 m. programos priemones sukurti pajėgumai buvo panaudojami tik iš dalies, kai kurios pavojingas atliekas tvarkančios įmonės atliekų tvarkymo veiklą pradėjo gerokai vėliau negu numatyta, nebuvo parengtas šių įmonių ekonominės veiklos modelis, todėl nebuvo visiškai įgyvendintas principas „teršėjas moka“. Ne visos apskritys buvo parengusios ir patvirtinusios 1999 m. programoje numatytus regioninius atliekų tvarkymo planus. Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistema neužtikrino, kad šios atliekos būtų tiksliai apskaitytos, o visuomenei būtų laiku pateikta tiksli ir išsami informacija apie Lietuvos Respublikoje susidariusius ir saugotus pavojingų atliekų kiekius.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimas Nr. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-09 nutarimas Nr. 761 „Dėl Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos ir jos įgyvendinimo priemonių“.

Apie atlikto audito rezultatus buvo informuoti Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir Finansų komitetai bei Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas.

Valstybės kontrolė, suprasdama pavojingų atliekų tvarkymo svarbą visuomenei ir norėdama įvertinti pasiektą pažangą šioje srityje, atliko valstybinio audito ataskaitose (2004-02-17 Nr. 2020-3 ir 2003-12-31 Nr. 2020-3-4) pateiktų rekomendacijų, kuriomis buvo siekiama paspartinti pavojingų atliekų tvarkymo sistemos kūrimą ir padidinti jos efektyvumą, įgyvendinimo valstybinį auditą. Auditą, pagal Valstybės kontrolės 2006-09-04 pavedimą Nr. 20-2p, atliko 2-ojo audito departamento vyriausiasis valstybinis auditorius A. Aliulis, vyresnieji valstybiniai auditoriai B. Kurkutis ir L. Gedrimaitė.

Ataskaitoje vartojamų trumpinimų paaiškinimas:

Vyriausybė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

Aplinkos ministerija – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;

Ūkio ministerija – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija;

Programa – Vyriausybės 2006-01-11⁴ patvirtinta Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo 2006–2008 metų programa;

ES – Europos Sąjunga;

RAAD – Regionų aplinkos apsaugos departamentai prie Aplinkos ministerijos;

APVA – Aplinkos projektų valdymo agentūra;

UAB „Toksika“ – Uždaroji akcinė bendrovė „Toksika“;

Inspekcija – Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;

AAA – Aplinkos apsaugos agentūra

PA – Pavojingos atliekos

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Audito objektas – Valstybinio audito ataskaitose 2004-02-17 Nr. 2020-3 „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ ir 2003-12-31 Nr. 2020-3-4 „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“ pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimas.

Audito subjektas – Pagrindiniu audito subjektu pasirinkta Ūkio ministerija, kuri koordinuoja valstybinių pavojingų atliekų tvarkymo programų vykdymą.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-01-11 nutarimas Nr. 19 „Dėl valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo 2006-2008 metų programos patvirtinimo“.

Kiti audito subjektai:

- Aplinkos ministerija, kuriai pavesta vykdyti pavojingų atliekų tvarkymo programų priemonės bei prižiūrėti aplinkosaugą Lietuvos Respublikoje;
- Apskričių viršininkų administracijos, kurioms pavesta organizuoti regioninių atliekų tvarkymo planų rengimą, koordinuoti savivaldybių veiksmus, įgyvendinant bendras regionines programas, ypač kai tai susiję su atliekų tvarkymui reikalingos regioninės infrastruktūros kūrimu;
- Aplinkos apsaugos agentūra, organizuojanti ir tvarkanti atliekų, tarp jų ir pavojingų, apskaitą;
- Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija, atsakinga už pavojingų atliekų tvarkymo licencijų išdavimą, sustabdymą, atnaujinimą ar panaikinimą pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms;
- UAB „Toksika“, vykdanči pavojingų atliekų surinkimo, saugojimo, tvarkymo ir perdirbimo veiklą, bei atliekanti Pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje projekto Nr. 2003/Lt/16/P/PE/017 finansiniame memorandume numatytas galutinio naudos gavėjo funkcijas.

Audito tikslas – įvertinti teigiamus pokyčius, pasiektus įgyvendinant valstybinio audito ataskaitose „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ ir „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“ pateiktas rekomendacijas, ir atskleisti tobulintinas pavojingų atliekų tvarkymo sritis, siekiant pagrindinio Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos tikslo – sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti visas šalyje susidarancias pavojingas atliekas, kad nekiltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai.

Vertinimo kriterijai – pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas.

Audito procesas

Audito mastas – 2004–2006 metai, pasirinkti todėl, kad šiuo laikotarpiu turėjo būti įgyvendinamos Valstybinio audito ataskaitose „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ ir „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“ pateiktos rekomendacijos.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais.

Audito išvados parengtos ir įrodymai surinkti taikant šias audito įrodymų rinkimo procedūras:

- analitines, t. y. lyginome atskirų laikotarpių duomenis;
- apklausas raštu ir žodžiu;
- dokumentų nagrinėjimą ir peržiūrą;
- informacijos gavimą iš trečiųjų šalių.

Rinkdami audito įrodymus, naudojomės šiais dokumentais:

- Valstybine pavojingų atliekų tvarkymo programa, kuriai Vyriausybė pritarė 2006-01-11 nutarimu Nr. 19;
- Aplinkos ir Ūkio ministerijų pateiktais dokumentais (ar jų kopijomis), susijusiais su pavojingų atliekų tvarkymu, bei Programa;
- Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais Valstybinės atliekų apskaitos sistemos duomenimis apie atliekų ir atliekas tvarkančių įmonių apskaitą, bei paaiškinimais;
- Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos pateikta informacija apie licencijų suteikimą, jų sustabdymą, atnaujinimą ir panaikinimą pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms;
- Valstybinio „Komunalinių atliekų tvarkymo“ audito dokumentais;
- Aplinkos projektų valdymo agentūros, įgyvendinančios Pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje projektą Nr. 2003/Lt/16/P/PE/017, informacija;
- UAB „Toksika“ dokumentais, jų kopijomis ir paaiškinimais.

Atlikdami šį auditą laikėmės prielaidos, kad visi auditui pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

AUDITO REZULTATAI

1. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybei, įgyvendinimas

1 rekomendacija Vyriausybei

1999–2003 m. Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa įvykdyta tik iš dalies. Todėl, užtikrinant šios Programos tęstinumą, tikslinga parengti naują programą, joje numatyti konkrečius tikslus, priemones, atsakingus vykdytojus, vykdytojų atsiskaitymo Programos koordinatoriui tvarką.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006-01-11 patvirtino naują pavojingų atliekų tvarkymo programą 2006–2008 metams. Programoje numatytas priemones vykdo keli vykdytojai: Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija ir UAB „Toksika“.

Pastebėjimas

Nauja valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programa buvo rengiama 2 metus.

Šios programos paskirtis yra įgyvendinti valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-12 nutarimu Nr. 519, nuostatas pavojingų atliekų tvarkymo srityje.

Programos tikslas – sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti visas šalyje susidarantiems pavojingas atliekas, kad nekiltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai. Programoje numatyti konkretūs jos įgyvendinimo priemonių įvykdymo terminai ir orientaciniai lėšų poreikiai. Už šios Programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymo koordinavimą, kontrolę ir vertinimą yra atsakinga Ūkio ministerija.

Lyginant su ankstesne Valstybine pavojingų atliekų tvarkymo programa, naujoji Programa yra labiau orientuota į galutinius rezultatus: Programoje pateikta esamos pavojingų atliekų tvarkymo būklės analizė, taip pat numatyti jos uždaviniai ir laukiami priemonių įgyvendinimo rezultatai bei vertinimo kriterijai. Programos parengimas atitinka Strateginio planavimo metodikoje numatytus reikalavimus tarpinstitucinei programai (Vyriausybės 2002-06-06 nutarimo Nr. 827 37 punktą⁵), išskyrus tai, kad koordinuojanti institucija – Ūkio ministerija nenustatė šios programos stebėsenos ir atsiskaitymo tvarkos. Programa neturi tarpinstitucinės programos statuso. Joje nenustatyta, kaip programos vykdytojai atsiskaito už programos priemonių vykdymą, t. y. nenumatyta sąveikos tarp programos koordinatoriaus ir jos vykdytojų. Nebuvo pildomi dokumentai dėl „Informacijos apie dalyvavimą tarpinstitucinėje programoje“ ir „Informacijos apie tarpinstitucinės programos vykdymo koordinavimą“. Apie programos vykdymą ministerijos pateikia informaciją Vyriausybei, nurodydamos programos priemonių vykdymo eigą.

Ūkio ministerija informavo⁶, kad, rengiant 2007 metų strateginį veiklos planą, Aplinkos ministerija 2007 metais pateikė duomenis pagal formą „Informacija apie dalyvavimą tarpinstitucinėje programoje“. Artimiausiu metu Ūkio ministerija žada kreiptis į Finansų ministeriją dėl tarpinstitucinės programos kodo suteikimo Valstybinei pavojingų atliekų tvarkymo programai ir svarstyti galimybę 2008 metų strateginiame Ūkio ministerijos veiklos plane šią programą išskirti kaip atskirą.

Programoje nustatytos priemonės įgyvendinamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, pagal valstybės finansines galimybes skirtų ją įgyvendinančioms institucijoms, taip pat Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir struktūrinių fondų, privačių juridinių ir fizinių asmenų lėšų.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad nėra tiesioginės atsakomybės už konkrečios programos priemonės įvykdymą, t. y. už vienos priemonės vykdymą atsakingos kelios institucijos. Toliau pateikiame su tuo susijusius pavyzdžius:

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“.

⁶ 2007-03-24 Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos raštas Nr. (16.8-32)-3-1855 „Dėl ataskaitos projekto derinimo“.

- Priemonė Nr. 1.4.1. – ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymu parengti ir patvirtinti bankrutavusiose ir (arba) likviduojamose įmonėse sukauptų pavojingų atliekų likučių atitikties identifikavimo taisyklės. Atsakingi vykdytojai – Ūkio ir Aplinkos ministerijos.

- Priemonė Nr. 2.1.4. – parengti pavojingų atliekų sąvartyno projektą, pastatyti ir pradėti eksploatuoti sąvartyną. Atsakingi vykdytojai – Ūkio ir Aplinkos ministerijos bei UAB „Toksika“.

- Priemonė Nr. 2.2.1. – parengti ir įgyvendinti odos pramonės atliekų sąvartyno Aukšttrakiuose (Šiaulių rajonas) sutvarkymo projektą. Atsakingi vykdytojai – Ūkio ir Aplinkos ministerijos bei UAB „Toksika“.

Pastebėjimas

2006 m. rugsėjo mėnesį įvykusioje konferencijoje – diskusijų forume „Atliekų tvarkymas“, forumo dalyviai, dirbantys pavojingų atliekų tvarkymo srityje, išreiškė susirūpinimą – „jau daugiau kaip 10 metų neišsprendžiamas aiškus funkcijų pasidalijimas bei koordinuoti veiksmų planai pavojingų atliekų tvarkyme tarp Ūkio ir Aplinkos ministerijos, dviejų ministerijų nekoordinuoti ar persipinančios veiksmų įneša sumaištį sistemoje“.

Audito metu išanalizavę programos priemonių vykdymą nustatėme, kad 2006 m. programos priemonės praktiškai baigiamos įgyvendinti.

Ūkio ministerija parengė ir patvirtino:

- gaminių, pagamintų iš pavojingų atliekų, sertifikavimo, pavojingų atliekų tvarkymo projektų finansinės paramos, bankrutavusiose ir (arba) likviduojamose įmonėse sukauptų pavojingų atliekų likučių atitikties identifikavimo taisyklės;

- nustatė susikaupusių ir susidarančių naujų cheminių medžiagų atliekų kiekius šalyje ir pagal gautus rezultatus numatė cheminių medžiagų atliekų perdirbimo baro pajėgumus, sudarė prielaidas pavojingų atliekų tvarkymo technologiniam žinynui parengti ir išleisti;

- kartu su Aplinkos ministerija ir UAB „Toksika“ atliko deginimo įrenginiuose numatomų deginti pavojingų atliekų kiekių analizę ir nustatė projektinius deginimo įrenginio pajėgumus.

Aplinkos ministerija:

- numatė skirti regionų aplinkos apsaugos departamentams ir Valstybinei aplinkos apsaugos inspekcijai papildomus etatus, bei pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-12-19 nutarimo Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

- 2007-01-17 baigė kurti pavojingų atliekų lydraščių apskaitos kompiuterinę sistemą ir sudarė prielaidas jai funkcionuoti.

2 rekomendacija
Vyriausybei

Įpareigoti Klaipėdos, Telšių ir Tauragės apskritis patvirtinti, o Alytaus, Utenos, Kauno, Šiaulių ir Panevėžio apskritis paruošti ir patvirtinti regioninius atliekų tvarkymo planus; visas apskritis - koordinuoti savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimą.

Įgyvendindama Valstybinio audito ataskaitoje „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ pateiktas rekomendacijas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė įpareigojo⁷ Klaipėdos, Telšių ir Tauragės apskritis patvirtinti, o Alytaus, Utenos, Kauno, Šiaulių ir Panevėžio apskritis parengti ir patvirtinti regioninių atliekų tvarkymo planus, visas apskritis įpareigojo koordinuoti savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimą.

Apskričių viršininkų administracijos regioninių bei savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimą koordinuoja per regionines plėtros tarybas. Tiek regioniniai, tiek savivaldybių atliekų tvarkymo planai turi būti suderinti su kuriamomis Alytaus, Tauragės, Šiaulių, Klaipėdos, Vilniaus, Marijampolės, Telšių, Utenos, Kauno ir Panevėžio regionų (apskričių) atliekų tvarkymo sistemomis, kurių sudėtyje yra numatytos pavojingų atliekų iš komunalinių atliekų srautų atskyrimo, surinkimo ir transportavimo sistemos. Todėl regioninių atliekų tvarkymo planų kūrimas ar jų tikslinimas užtrunka.

2. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, UAB „Toksika“, UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“ įgyvendinimas

1 ir 2 rekomendacijos
Ūkio ministerijai

-
- **Išnagrinėti galimybę sujungti regionines PA tvarkymo įmones į vieną bendrovę, atsakingą už pavojingų atliekų apdorojimo įrenginių eksploatavimą, PA tvarkymo pajėgumų išnaudojimą, PA tvarkymo kainodaros formavimą.**
 - **Parengti regioninių PA tvarkymo įmonių arba vienos jungtinės įmonės ekonominės veiklos modelį, siekiant geriau išnaudoti pastatytus PA atliekų tvarkymo pajėgumus bei skatinti atliekų gamintojus priduoti pavojingas atliekas tokioms įmonėms.**
-

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-04-08 nutarimu Nr. 395 „Dėl balsavimo uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“, uždarnosios akcinės bendrovės „Klaipėdos toksika“, uždarnosios akcinės bendrovės „Švarus Vilnius“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Alytaus regiono pavojingų

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-29 raštas Nr. 22-2872 „Aplinkos ministerijai, Ūkio ministerijai, apskričių viršininkams“.

atliekų aikštelės“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose“ suteikė teisę Ūkio ministerijai balsuoti dėl reorganizavimo sujungiant bendroves reorganizavimo ir prijungimo būdu.

UAB „Toksika“ 2004-04-29 visuotinio akcininkų susirinkime sprendimu 2004-07-01 atliktas UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Alytaus regiono pavojingų atliekų aikštelė“ ir UAB „Švarus Vilnius“ reorganizavimas, po kurio jos buvo prijungtos prie UAB „Toksika“. Pastaroji perėmė reorganizuojamų įmonių turtą, teises bei pareigas ir tęsia veiklą Vilniuje, Jočionių g. 13 b su filialais Alytuje (Takniškių km., Alytaus r.), Klaipėdoje (Dumpių km., Klaipėdos r.) ir Šiauliuose (Aukštrakių km., Šiaulių r.).

Pagrindiniai reorganizuotos įmonės veiklos tikslai – sukurti pavojingų atliekų tvarkymo sistemą, rinkti ir sandėliuoti pavojingas atliekas, perdirbti ir prekiauti šiomis atliekomis, užtikrinti pavojingų atliekų aikštelių bei kitų pavojingų atliekų tvarkymo objektų statybą, plėtimą ir modernizavimą, saugų jų eksploatavimą, racionaliai naudoti bendrovės turtą bei kitus išteklius, siekti pelno.

UAB „Toksika“ 2005 m. parengė ir patvirtino savo veiklos strategiją 2005–2007 metams, 2005–2007 metų veiklos perspektyvinį planą ir bendradarbiaudama su VšĮ „Ekonominių tyrimų centras“ – 2005–2008 metų verslo planą.

UAB „Toksika“ verslo plane numatyta:

- pavojingų atliekų tvarkymo konkursų reikalavimų griežtinimas;
- įmonių motyvacijos pristatyti pavojingas atliekas tvarkytojams didinimas, leidžiant deklaruoti anksčiau susikaupusias PA;
- anksčiau susidariusių PA sutvarkymo finansavimas pagerintų pavojingų atliekų tvarkymo situaciją ir padidintų pavojingų atliekų tvarkymo užsakymų poreikį.

Mūsų pastebėjimu, šių UAB „Toksika“ verslo plane numatytų pavojingų atliekų tvarkymo (sutvarkymo) problemų sprendimas daugiausia priklauso nuo Aplinkos ir Ūkio ministerijų veiksmų (plačiau ataskaitos 1, 3 ir 4 skyriuose).

2003–2004 metais atlikdami „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimo“ valstybinį auditą nustatėme, kad UAB „Toksika“ ir UAB „Klaipėdos toksika“ pavojingų atliekų tvarkymo pajėgumai nebuvo visiškai panaudojami, o UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“ nevykdė pavojingų atliekų tvarkymo veiklos.

Po minėtų bendrovių reorganizavimo pavojingų atliekų tvarkymo pajėgumai naudojami geriau. UAB „Toksika“ Vilniuje ir Alytaus filialuose pradėta tvarkyti PA, o Klaipėdos ir Šiaulių filialuose ši veikla išplėsta (1 lentelė).

1 lentelė. UAB „Toksika“ tvarkomų atliekų kiekiai (tonomis) 2004–2006 metais

Atliekų tvarkymo vieta	2004 m.			2005 m.			2006 m.		
	Priimta	Sutvarkyta	Likutis sandėlyje gruodžio 31 d	Priimta	Sutvarkyta	Likutis sandėlyje gruodžio 31 d	Priimta	Sutvarkyta	Likutis sandėlyje gruodžio 31 d
Vilnius	145	44	101	455	212	344	557	468	433
Alytus	415	171	244	341	428	157	402	313	246
Klaipėda	1050	495	832	803	468	1167	649	538	1278
Šiauliai	1057	714	3687	1227	1392	3522	1328	1966	2884
Iš viso	2667	1424	4864	2826	2500	5190	2936	3285	4841

Šaltinis – UAB „Toksika“

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, priimtų pavojingų atliekų kiekis 2004–2006 m. išaugo nuo 2667 t iki 2936 t arba 10,1 proc., o sutvarkytų atliekų kiekis per šį laikotarpį – nuo 1424 t iki 3285 t arba 30,7 proc.

Pastebėjimas

Ūkio ministerijos Vidaus audito tarnyba, atlikusi skaičiavimus (2006-09-20 audito ataskaita Nr. 2006-155-A „UAB „Toksika“ veiklos, valdymo, finansinio audito bei programos „Inovacijų bei konkurencingumo didinimo“ Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo bei antrinių žaliavų perdurbimo sistemos tobulinimo priemonių įgyvendinimo taupumo, ekonomiškumo ir racionalumo požiūriais“) nustatė, „kad didėjant tvarkomų atliekų kiekiui didėja ir pardavimai, tačiau jų augimas negali užtikrinti pelningo Bendrovės darbo (skaičiuotinas nuostolis sudaro 795324 Lt“. Išanalizavusi UAB „Toksika“ generalinio direktoriaus patvirtintus įkainius, Ūkio ministerijos Vidaus audito tarnyba atkreipė dėmesį į tai, kad sutartims sudaryti su atliekų tvarkytojais neigiamos įtakos turi ir paslaugų įkainiai. Nes pavojingas atliekas gaminančios ar naudojančios įmonės ne visada suinteresuotos jas pristatyti UAB „Toksika“, kadangi tai susiję su papildomomis išlaidomis. Nors bendrovė yra pranašesnė už savo konkurentus turimomis pavojingų atliekų saugojimo sąlygomis ir turima technika, tačiau kiti atliekų tvarkytojai pavojingas atliekas tvarko (priima) mažesnėmis kainomis.

2003–2004 m., atlikdami Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimo valstybinį auditą, nustatėme, kad, didėjant tvarkomų atliekų kiekiui, didėja pardavimai, tačiau jų augimas bei sąlyginis pastovių išlaidų mažėjimas negalėjo užtikrinti pelningo įmonės darbo. Mūsų atliktais apskaičiavimais, 2003 m., pasiekus projekcinį PA tvarkymo aikštelės pajėgumą, pardavimo augimo nepakako, kad PA tvarkymas būtų pelningas (skaičiuotinas nuostolis 2003 m. sudarė 553,4 tūkst. Lt), todėl minėjome, kad UAB „Toksika“ PA tvarkymo (priėmimo) įkainiai turėtų būti padidinti 1,5–1,75 karto, arba numatytas nuostolių padengimo šaltinis.

UAB „Toksika“ 2005-12-30 patvirtino naujus pavojingų atliekų priėmimo įkainius.

Audito metu išnagrinėję UAB „Toksika“ veiklos rezultatus pastebėjome bendrovės patirtų nuostolių mažėjimą (2 lentelė).

2 lentelė. 2005–2008 m. UAB „Toksika“ veiklos rezultatai – grynasis pelnas (nuostoliai) tūkst. Lt

Įmonės ar jos filialo pavadinimas	2005 m.		2006 m.		2007 m.	2008 m.
	Numatyta verslo plane	Rezultatas	Numatyta verslo plane	Laukiamas	Numatyta verslo plane	Numatyta verslo plane
Vilnius (centrinė įmonė)	46,9	60,7	-136,9	-148,7	-178,4	-81,4
Šiaulių filialas	-283,7	-187,5	-592,8	3,0	-572,5	-180,1
Klaipėdos filialas	-229,9	-58,1	-10,3	15,9	-7,0	56,4
Alytaus filialas	-214,2	-49,9	-324,7	-50,3	-318,1	-275,3
Iš viso:	-680,9	-234,8	-1064,7	-180,1	-1076,0	-317,6

Šaltinis – UAB „Toksika“

Kaip matyti iš 2 lentelėje pateiktų duomenų, 2005 m. UAB „Toksika“ patyrė 234,8 tūkst. Lt grynojo nuostolio, t. y. 2,9 karto mažiau negu prognozuota (680,9 tūkst. Lt nuostolis) verslo plane. 2006 m. veiklos rezultatas turėtų būti 180,1 tūkst. Lt grynojo nuostolio, tai 5,9 karto mažiau negu prognozuota (1064,7 tūkst. Lt nuostolis) verslo plane. Grynasis nuostolis per 2005 ir 2006 m. laikotarpį sumažėjo 2,6 karto (2004 m. buvo patirta 473,5 tūkst. Lt nuostolio).

Apibendrinami galime teigti, kad UAB „Toksika“ pasiekė geresnių veiklos rezultatų ir kad jie gerėja, t. y. mažėja patiriamų nuostolių, auga priimamų ir sutvarkomų pavojingų atliekų kiekis.

Mūsų nuomone, vertinant UAB „Toksika“ veiklos rezultatus reikėtų įvertinti tai, kad įmonė 2004 m. pavojingų atliekų tvarkymo veiklai finansuoti ir bešeimininkėms atliekoms tvarkyti per Ūkio ministeriją iš valstybės biudžeto gavo 1,4 mln. Lt, 2005 m. – 0,2 mln. Lt, 2006 m. – 0,3 mln. Lt.

Valstybės biudžeto lėšų skyrimas UAB „Toksika“ pavojingoms atliekoms tvarkyti rodo, kad dar nėra visiškai įgyvendintas principas „teršėjas moka“ (t. y. už ūkio subjektų sukauptų pavojingų atliekų tvarkymą moka valstybė). Tačiau tai sudarė sąlygas tvarkyti bešeimininkes atliekas, o įmonei geriau panaudoti pajėgumus ir gerinti įmonės veiklos rezultatus.

Norime atkreipti dėmesį, kad, pagal Europos Komisijos 2006-07-29 sprendimą Nr. K(2006)3088; sutvarkius pesticidais užterštas teritorijas, dirvožemį bei išvalius sandėlius, surinkus bei sutvarkius pavojingas atliekas iš bankrutavusių įmonių, principas „teršėjas moka“ turės būti taikomas, ir UAB „Toksika“ veikla ateityje negalės būti finansuojama valstybės lėšomis.

3 rekomendacija Ūkio ministerijai

Kartu su Aplinkos ministerija koordinuoti Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdytojų veiksmus, priimant sprendimus dėl pavojingų atliekų deginimo įrenginio ir pavojingų atliekų sąvartyno spartesnio įrengimo. Kartu išanalizuoti galimas tokio sprendimo alternatyvas, pasirenkant ekonomiškai pagrįstą ir turintį mažesnę neigiamą poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai galutinio PA tvarkymo etapo variantą.

Sprendžiant pavojingų atliekų deginimo ar ilgalaikio saugojimo problemas, 2003 metais buvo parengta pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje projekto galimybių studija, kurioje buvo įvertinti prognozuojami PA kiekiai, jų galimi surinkimo ir transportavimo variantai, išnagrinėtos PA tvarkymo plėtros alternatyvos. Buvo padaryta išvada, kad PA tvarkymo sistema turi būti grindžiama:

- atliekų mažinimu iki minimumo, pakartotiniu naudojimu ir perdirbimu bei panaudojimu energijai gaminti;
- šiuolaikiniams apdorojimo metodams leidžiant konkuruoti dėl apdorojimo sutarčių;
- galimu PA eksportu;
- deginimo įrenginio, kurio pajėgumas 8000 tonų atliekų per metus, ir pavojingų atliekų sąvartyno pastatymu.

Pagal šią galimybių studiją Europos Komisijai buvo pateikta paraiška finansavimui iš ISPA ar Sanglaudos fondo gauti. Europos Komisija 2003-12-27 pasirašė dėl šio projekto finansinį memorandumą Nr. 2003/LT/16/P/PE/017. Projekto vertė – 18,8 mln. EUR, iš jų 12,3 mln. EUR, arba 65 proc., buvo numatyta finansuoti ES lėšomis ir 6,5 mln. EUR, arba 35 proc., – Lietuvos biudžeto lėšomis.

Pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje projektą sudarė trys komponentai:

- Pavojingų atliekų deginimo įrenginio statyba (galimybių studijoje išanalizuoti pavojingų atliekų eksporto ir deginimo įrenginio eksploatavimo Lietuvoje privalumai, trūkumai, galimybės ir sąnaudos; pagal ekspertų išvadas pavojingas atliekas deginti Lietuvoje būtų kur kas pigiau nei eksportuoti).
- Pavojingų atliekų sąvartyno statyba.
- Aukštrakių odos pramonės sąvartyno sutvarkymas.

Pasirašius minėtą finansinį memorandumą, jį vykdant dalyvaujančių institucijų veiksmus ar sprendimų priėmimą koordinuoja Sanglaudos fondo priežiūros komitetas. Galutinis minėto projekto naudos gavėjas – UAB „Toksika“ kartu su kitomis institucijomis, prieš rengiant pavojingų atliekų deginimo įrenginio projektą, patikslino degintinų pavojingų atliekų kiekį, kad būtų nustatytas realus pavojingų atliekų deginimo įrenginio pajėgumas, o suprojektuotas įrenginys per visus jo eksploatavimo metus būtų ekonomiškai naudingas.

Minėtame finansiniame memorandume nustatytas projekto pabaigos terminas – 2008-12-31.

Norime pastebėti, kad Europos Komisijos 2006-07-29 sprendimu Nr. K(2006)3088 projekto vertė padidinta iki 28,8 mln. EUR, iš jų 19,6 mln. EUR, arba 68 proc., numatyta finansuoti ES lėšomis ir 9,2 mln. EUR, arba 32 proc., – Lietuvos biudžeto lėšomis. Papildomai numatyta:

- Sutvarkyti pesticidais užterštas teritorijas ir dirvožemį bei išvalyti sandėlius.

- Surinkti ir sutvarkyti pavojingas atliekas iš bankrutavusių įmonių.

Aukštrakių odos pramonės sąvartyno, pesticidais užterštų teritorijų, dirvožemio ir sandėlių bei pavojingų atliekų iš bankrutavusių įmonių tvarkymas, naudojant ES ir valstybės biudžeto lėšas, rodo, kad principas „teršėjas moka“ dar nėra iki galo įgyvendintas. Tačiau šių anksčiau susidariusių ir sukauptų pavojingų atliekų sutvarkymas turėtų sudaryti prielaidas principui „teršėjas moka“ įgyvendinti ateityje.

Atkreipiame dėmesį, kad projektas, kurio vertė 28,8 mln. EUR, pradėtas vykdyti 2003 metais, o turi būti baigtas 2008-12-31. Tačiau šiuo metu dar tik atliekami projektavimo ir konkursų dokumentacijos parengimo darbai, vykdomos viešųjų pirkimų procedūros. 2006-12-31 buvo pasirašyta sutarčių ir pagal jas sumokėta tik 2,1 mln. EUR. Galima rizika, kad projektas per numatytą laikotarpį nebus baigtas.

4, 5 ir 7 rekomendacijos Ūkio ministerijai

- **Imtis priemonių, kad UAB „Švarus Vilnius“ ir UAB „Eisrega“ pradėtų pavojingų atliekų tvarkymą ir užtikrintų efektyvų investuoto į pavojingų atliekų tvarkymo aikštelių statybą valstybės kapitalo naudojimą.**

- **Siūlyti pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms: UAB „Toksika“, UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“ nustatyti ekonomiškai pagrįstus pavojingų atliekų sutvarkymo utilizavimo įkainius, arba paruošti išlaidų kompensavimo tvarką.**

- **UAB „Toksika“ valdybos posėdyje apsvarstyti bendrovės 2001–2003 m. laikotarpio veiklos rezultatus, teikiamų paslaugų įkainių nustatymą, sąnaudų struktūrą, pajėgumų išnaudojimo didinimą ir numatyti priemones veiklos nuostolingumui mažinti.**

Rekomendacija

UAB „Toksika“, UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“

- **Parengti veiklos nutraukimo planus, atitinkančius Atliekų tvarkymo įstatymo (1998-06-16 Nr. VIII-787 redakcija) 15 str. 2 dalies ir aplinkos ministro 2003-09-25 įsakymo Nr. 469 „Dėl atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos patvirtinimo“ nuostatas.**

Ūkio ministerijai ir UAB „Toksika“ įgyvendinus 1 ir 2 rekomendacijas, Ūkio ministerijai bei UAB „Toksika“ plečiant pavojingų atliekų tvarkymo veiklą, tapo neaktualios Ūkio ministerijai pateiktos 4, 5, 7 ir UAB „Toksika“, UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Eisrega“ ir UAB „Švarus Vilnius“ pateiktos rekomendacijos.

6 rekomendacija
Ūkio ministerijai

Imtis priemonių, kad UAB „Klaipėdos toksika“ įstatymų nustatyta tvarka padidintų įstatinį kapitalą ir valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų dalį į jos statybą investuota 3 353 500 Lt PHARE programos lėšų suma.

Ūkio ministerija 2004-09-29 pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo „Dėl balsavimo uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“ visuotiniame akcininkų susirinkime“ projektą⁸, siūlydama padidinti UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą 3 353 500 Lt.

Ministrų pasitarime 2004-11-08 buvo nuspręsta šio klausimo nesvarstyti, todėl minėta rekomendacija liko neįgyvendinta.

3. Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, įgyvendinimas

1 rekomendacija
Aplinkos ministerijai

Aplinkos ministerijai skubiai parengti ir patvirtinti įmonių, kurios tvarko pavojingas atliekas, licencijavimo tvarką, tokių įmonių darbuotojams taikomų kvalifikacinių reikalavimų bei jų atestavimo tvarką ir, vadovaujantis šiomis tvarkomis, peržiūrėti pavojingas atliekas tvarkančių įmonių registrą, užtikrinant, kad tokia veikla galėtų užsiimti tik tam reikiamai pasirengusios įmonės.

2003-12-19 aplinkos ministras įsakymu Nr. 684⁹ patvirtino Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisykles bei pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomus kvalifikacinius reikalavimus ir jų atestavimo tvarką.

Minėtose taisyklėse nustatyta, kad licencijos gali būti išduodamos šioms veiklos rūšims – pavojingų atliekų surinkimo, saugojimo, šalinimo ir naudojimo. Jas išduoda, koreguoja, sustabdo galiojimą ir panaikina Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija.

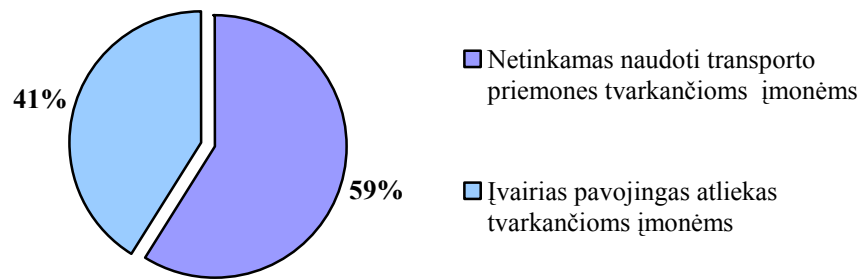
Nustatyti konkretūs licencijos išdavimo, koregavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir licencijų panaikinimo reikalavimai.

Pavojingų atliekų tvarkymo licencijos pradėtos išduoti 2005 metais. Per audituojamąjį laikotarpį (2005–2006 m.) išduotos 298 PA tvarkymo licencijos, iš jų: 184 – 2005 m. ir 114 – 2006 m.

⁸ Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2005-04-05 raštas Nr. (16.6-32)-3-1849 „Dėl valstybinio audito rekomendacijų vykdymo“.

⁹ 2003 m. gruodžio 19 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. 684⁹ „Dėl pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių bei pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomų kvalifikacinių reikalavimų ir atestavimo tvarkos patvirtinimo“.

1 pav. Išduotų pavojingų atliekų licencijų struktūra

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Iš 96 (2006 m.) naujai licencijuotų įmonių, 66 įmonės tvarko netinkamas transporto priemonės, 30 įmonių - įvairias pavojingas atliekas. Per licencijų išdavimo laikotarpį dėl pasikeitusių įmonių duomenų arba padidėjus tvarkomų vietų skaičiui buvo koreguota 18 licencijų.

Audito metu analizuodami licencijavimo taisykles ir jose nustatytų reikalavimų vykdymą, atrankos būdu patikrinome 2005 m. išduotų 28 licencijų dokumentaciją ir nustatėme, kad jos išduotos nesilaikant taisyklių reikalavimų, t. y. šios licencijos išduotos įmonėms, kurios, teikdamos paraiškas licencijoms gauti, nepateikė visų reikalingų dokumentų:

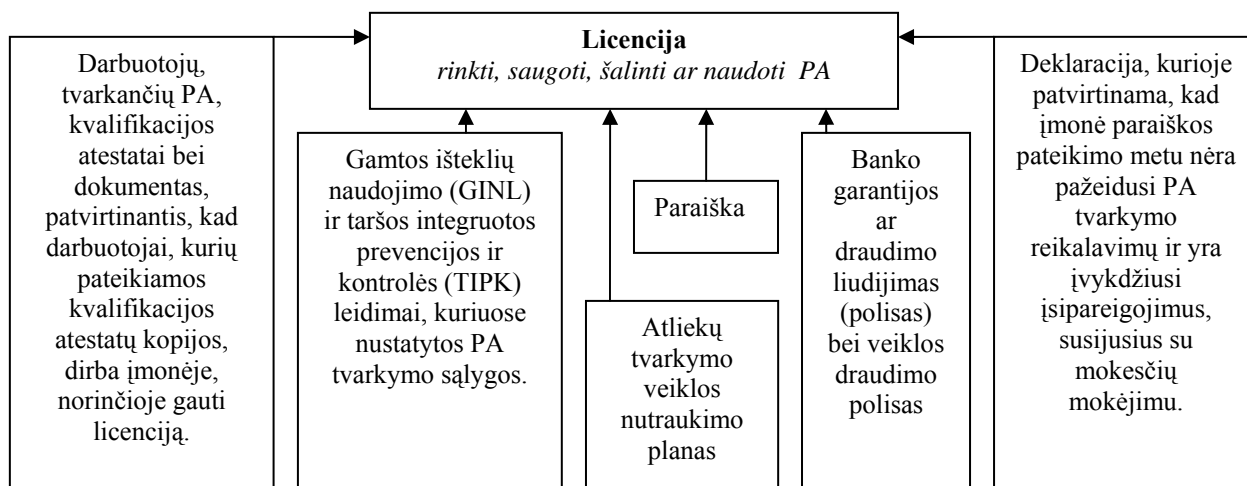
- 25, arba 89 proc., nepateikė duomenų apie tvarkomas pavojingas atliekas kompiuterinėje laikmenoje;
- 22, arba 79 proc., kartu su paraiška licencijai gauti įmonės nepateikė deklaracijos, patvirtintos vadovo parašu ir įmonės antspaudu, kad įmonė paraiškos pateikimo metu nėra pažeidusi pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimų;
- 12, arba 43 proc., paraiškoje PA tvarkymo licencijai gauti nenurodė įmonės pavojingų atliekų tvarkymo įrenginių ir / ar vietų adresų, telefonų, faksų numerių.

Pastebėjimas

Taisyklių 33 punkte nurodyta, kad negali būti išduodama arba koreguojama licencija, jeigu pateikiami ne visi reikiami dokumentai arba duomenys, taip pat pateikti duomenys neatitinka jiems nustatytų reikalavimų.

Mūsų nuomone, minėtoms 28 įmonėms, kurios nepateikė visų reikalingų dokumentų licencijoms gauti arba jų pateikti duomenys neatitiko nustatytų reikalavimų, inspekcija, vadovaudamasi taisyklių 33 p. reikalavimais, negalėjo išduoti pavojingų atliekų tvarkymo licencijų.

2 pav. Privalomi pateikti dokumentai ar jų kopijos norint gauti licenciją

Šaltinis – Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklės

Audito metu nustatėme, kad inspekcija, nesilaikydama taisyklių 2 priedo reikalavimų, išdavė 12 licencijų įmonėms, licencijų prieduose nenurodžiusioms pavojingų atliekų tvarkymo įrenginių ir / ar aikštelių (tvarkymo vietų) adresų. Tai kelia riziką, kad dėl minėtų priežasčių RAAD praktiškai bus sudėtinga įmonėse atlikti pavojingų atliekų surinkimo srautų kontrolę, o pavojingų atliekų tvarkymo vietos bus nežinomos.

Inspekcija, išdavusi pavojingų atliekų tvarkymo licencijas, registruoja jas specialiaame žurnale, o informaciją apie licencijų išdavimą, koregavimą ir panaikinimą skelbia „Valstybės žiniuose“ bei praneša apie tai juridinių asmenų registru.

Pastebėjome, kad, registruojant licencijas specialiaame, taisyklių 5 priede numatyta žurnale, trūksta įteikusių licenciją inspekcijos darbuotojų parašų. Šio žurnalo lapai nenumeruoti, saugomi paprastame segtuve, todėl yra rizika, kad juos galima išimti ir pakeisti.

Taisyklių 20 p. numatyta, kad licencijos gali būti pakoreguotos, įrašant jų priede atitinkamų pavojingų atliekų tvarkymo įrenginių ir PATS duomenis arba pakeičiant patį priedą.

Išanalizavę licencijų koregavimo atvejus, pastebėjome, kad jos koreguojamos nesilaikant taisyklių reikalavimų, tai yra nekoreguojamas išduotos licencijos priedas, o išduodama nauja licencija su nauju priedu.

PA tvarkymo licencijavimo taisyklėse nustatyta, kad licencijas išduoda, koreguoja, sustabdo galiojimą ir panaikina Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija. Tačiau aplinkos ministro 2003-12-24 patvirtintuose inspekcijos nuostatuose nebuvo numatyta minėtos licencijavimo funkcijos. Inspekcijos duomenimis, įmonių pateiktus dokumentus PA tvarkymo licencijoms gauti nagrinėja Kontrolės organizavimo skyriaus darbuotojai, licencijas pasirašo inspekcijos viršininkas, tačiau šios funkcijos ir personalinės atsakomybės nebuvo nustatyta Inspekcijos Kontrolės organizavimo skyriaus nuostatuose ir šio skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymuose. Mūsų

nuomone, tai turėjo įtakos faktui, kad 2005 metais 28 kartus licencijos buvo išduotos įmonėms, pateikusioms ne visus arba netvarkingus dokumentus ir dėl to neturėjusioms teisės jų gauti. O inspekcijos vadovybė negalėjo patraukti atsakomybėn darbuotojų, pažeidusių licencijų išdavimo tvarką.

Aplinkos ministerija informavo¹⁰, kad aplinkos ministro 2007-03-14 įsakymu Nr. D1-154 „Dėl aplinkos ministro 2003-12-24 įsakymo Nr. 717 „Dėl Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos ir regionų aplinkos apsaugos departamentų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos nuostatai buvo papildyti 9.34 punktu, nustatančiu, kad inspekcija, įgyvendindama jai pavestus uždavinius, išduoda, koreguoja, sustabdo galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą bei panaikina pavojingų atliekų tvarkymo licencijas.

2006 metais Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija sustabdė pavojingų atliekų tvarkymo licencijų galiojimą 7 įmonėms, pažeidusioms Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklės. 2006 metais inspekcija panaikino 4 licencijas: tris – įmonėms, pažeidusioms Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių reikalavimus, vieną – įmonei paprašius.

2, 3 ir 4 rekomendacijos
Aplinkos ministerijai

-
- **Papildyti Valstybinės atliekų apskaitos ataskaitos formą, kad ji suteiktų visuomenei pilną informaciją apie Lietuvos Respublikoje esančius pavojingų atliekų kiekius.**
 - **Nustatyti, kad Valstybinėje atliekų apskaitos informacinėje sistemoje tų pačių pavojingų atliekų kodai būtų neatsiejami su pavadinimais ir jų kodų pakeitimas būtų galimas tik esant pagrįstiems įrodymams.**
 - **Įpareigoti Regioninius aplinkos apsaugos departamentus suderinti tarpusavyje ir kontroliuoti PA kiekių judėjimą iš regiono į regioną, užtikrinant, kad visi atliekų judėjimo srautai būtų apskaityti ir atvaizduoti ataskaitose.**
-

Šios rekomendacijos turėjo užtikrinti tikslesnės informacijos apie susidariusias pavojingas atliekas pateikimą visuomenei.

2003-12-30 aplinkos ministras įsakymu Nr. 722 patvirtino Atliekų tvarkymo taisyklių pakeitimus¹¹, kuriais:

- patvirtino atliekų tvarkymo taisyklių naują redakciją, kuria pakeitė atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitą, dėl to: iš dalies pasikeitė atliekų klasifikavimas, atliekų tvarkymo būdų traktavimas, o iš įmonių reikalaujama pateikti detalesnę informaciją apie surenkamas ir tvarkomas atliekas;
- pakeitė atliekų apskaitos formą ir atliekų klasifikatorių.

¹⁰ 2007-03-23 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (10-4)-D8-2555 „Dėl ataskaitos projekto derinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-12-30 įsakymas Nr. 722 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Naujoje taisyklių redakcijoje numatyta, kad atliekų kodas ir pavadinimas turi kuo tiksliau apibūdinti atliekų prigimtį ir sudėtį. Kodas būtų įrašomas iš atliekų sąrašė esančio klasifikatoriaus, o atliekų pavadinimas atliekų sąrašė turi atitikti šešių skaitmenų kodą, kuris visada turi būti siejamas su poskyrių pavadinimais, žymimais keturių reikšminių skaitmenų kodais, ir skyrių pavadinimais, žymimais dviejų reikšminių skaitmenų kodais. Jeigu atliekų pavadinimas nepakankamai apibūdina atliekas, tik tada skliausteliuose gali būti įrašomas atliekų pavadinimas iš statistinės jų klasifikacijos, jo neradus, naujas tikslesnis atliekų pavadinimas.

Naujoje atliekų tvarkymo taisyklių redakcijoje taip pat sugriežtintas pavojingų atliekų perdavimas – reikalaujama, kad pavojingų atliekų lydraštis būtų pildomas šešiais egzemplioriais ir Regionų aplinkos apsaugos departamentai iš pavojingų atliekų siuntėjo gautą informaciją apie pavojingų atliekų pajudėjimą, o iš pavojingų atliekų naudotojo ar šalintojo – informaciją apie šių pavojingų atliekų gavimą. Minėtu įsakymu Nr. 722 Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams pavesta kontroliuoti Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimų vykdymą, o Valstybinei aplinkos apsaugos inspekcijai – koordinuoti RAAD veiklą, vykdant atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimų kontrolę, ir užtikrinti, kad RAAD skirtų ypatingą dėmesį atliekų apskaitos ataskaitose pateiktų duomenų patikimumui.

Aplinkos ministerija ir jai pavaldžios institucijos, vykdydamos rekomendacijas, pakeitė atliekų apskaitą reglamentuojančius teisės aktus. Tačiau Aplinkos apsaugos agentūra, paprašyta pateikti pavojingų atliekų apskaitos duomenis, 2006-10-19 nurodė¹², kad 2005 m. atliekų apskaitos duomenys dar tikslinami ir pateikė tik preliminarią informaciją apie pavojingų atliekų susidarymą bei tvarkymą.

Net 2006 m. pabaigoje 2005 metų atliekų apskaitos duomenys nebuvo pateikti nei Aplinkos ministerijos metinėje ataskaitoje, nei ministerijos ar Aplinkos apsaugos agentūros internetiniuose puslapiuose. Šie duomenys Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje pateikti visuomenei tik 2007 m. pradžioje.

Aplinkos apsaugos agentūros nurodytus pavojingų atliekų likučius pateikiame 3 lentelėje.

3 lentelė. Pavojingų atliekų saugomi kiekiai (likučiai) tonomis

Metai	Pavojingų atliekų likučiai		
	Metų pabaigoje (gruodžio 31 d.) x	Metų pradžioje (sausio 1 d.) y	Skirtumas x - y
2001	117803,5		
2002/2003	107433,1	110279,8	-2846,7
2003/2004	130916,7	105833,2	-25083,5
2004/2005	116544,6	136319,6	19775,0
2005	133691,0	153161,3	19440,3

Šaltinis – Aplinkos apsaugos agentūra

¹² Aplinkos apsaugos agentūros 2006-10-19 raštas Nr. (5)-4-11667 „Dėl duomenų pateikimo“.

Kaip matome iš pateiktų duomenų, pavojingų atliekų likutis metų pabaigoje nesutampa su pavojingų atliekų likučiu kitų metų pradžioje, ir šis skirtumas kasmet didėja. Atlikdami Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimo auditą, 2003 m. kartu su Aplinkos ministerijos darbuotojais nustatėme konkrečius pavojingų atliekų apskaitos (likučių) neatitikimo atvejus. Kadangi Aplinkos apsaugos agentūra 2006 m. spalio mėn. dar tikslino 2005 m. ir net 2004 m. pavojingų atliekų apskaitos duomenis, šio audito metu konkrečių neatitikimo atvejų nustatyti negalėjome.

Aplinkos ministerija ir Aplinkos apsaugos agentūra, komentuodamos tokią situaciją, 2007-01-16 nurodė šias atliekų (ir pavojingų) apskaitos problemas¹³:

- 2003 m. pabaigoje pasikeitusią atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitą bei atliekų klasifikavimą, pakitusį atliekų tvarkymo būdų traktavimą, detalesnės informacijos apie atliekas iš įmonių surinkimą, palyginamų duomenų bazės nebuvimą.
- Informacijos ir duomenų srauto padidėjimą (2005 m. ataskaitas pateikė per 3 tūkstančius įmonių, o bendras ataskaitose pateiktų įrašų skaičius viršija 25 tūkst., tuo tarpu iki 2004 m. ataskaitas teikdavo tik per 600 įmonių, o įrašų skaičius nesiekė 3 tūkst.).
- Naujos atliekų apskaitos informacinės sistemos, leidžiančios geriau kontroliuoti teikiamų duomenų kokybę, diegimą.
- Kvalifikuotų darbuotojų trūkumą. Kadangi atliekų apskaitos ataskaitų duomenų bazės prieinamos internetu, jų duomenys realiu laiku yra pasiekiami visoms duomenų kokybę kontroliuojančioms aplinkosaugos institucijoms. Beveik dešimt kartų padidėjusį duomenų srautą apdoroja ir kontroliuoja beveik nepakitęs specialistų skaičius.
- Netikslumus ir klaidas ataskaitose (2005 m. klaidos aptiktos 90 procentų ataskaitų).
- Įmonėms trūksta žinių klasifikuojant atliekas bei jų tvarkymo būdus. Todėl įmonės dažnai laukia pasiūlymų iš ataskaitas priimančių institucijų. Būtina baigiant 2005 m. apskaitą tikslinti ir 2004 m. apskaitos duomenis.

Aplinkos apsaugos agentūra, siekdama pagerinti atliekų apskaitą, 2007 m. numatė:

- Parengti atliekų ir jų tvarkymo būdų klasifikavimo vadovą.
- Pakeisti Atliekų tvarkymo taisykles, reglamentuojančias atliekų apskaitą.
- Atliekų apskaitos informacinėje sistemoje įdiegti papildomos duomenų kokybės patikros priemonės ir atliekų lydraščių kontrolės sistemą.
- Įdiegti ir leisti įmonėms naudotis atliekų pirminės apskaitos programine įranga.
- Užbaigti EUROSTAT finansuojamą projektą, kurio metu bus įvertintas atliekų kiekis, susidarantis paslaugų sektoriuje, bei gamybinių atliekų kiekis komunalinių atliekų sraute.

¹³ 2006-01-16 iš Aplinkos ministerijos elektroniniu paštu gauta informacija.

Agentūra nurodė, kad 2006 m. regionų aplinkos apsaugos departamentuose bei Aplinkos apsaugos agentūroje padidėjo atliekų apskaitos specialistų skaičius.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados

1. Dėl rekomendacijos užtikrinti Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos tęstinumą.

Rekomendacija įvykdyta: Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006-01-11 patvirtino naują pavojingų atliekų tvarkymo programą 2006–2008 metams. Nauja valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa buvo rengiama dvejus metus.

Tobulintina:

1.1. Programos parengimas atitinka Strateginio planavimo metodikoje numatytus reikalavimus tarpinstitucinei programai, išskyrus tai, kad koordinuojanti institucija – Ūkio ministerija nenustatė šios programos stebėsenos ir atsiskaitymo tvarkos. Programa neturi tarpinstitucinės programos statuso.

1.2. Tarpinstitucinės programos statuso nebuvimas neužtikrina pavojingų atliekų tvarkymo programos stebėsenos ir atsiskaitymo už priemonių vykdymą kontrolės. Aiški programos vykdytojų atsiskaitymo tvarka leistų efektyviau vykdyti programos priemones.

1.3. Sąveikos tarp pavojingų atliekų tvarkymo programos koordinatoriaus ir jos vykdytojų nebuvimas, nepakankamas institucijų atsakomybės reglamentavimas gali daryti neigiamą įtaką programos įgyvendinimo rezultatams.

2. Dėl rekomendacijų pertvarkyti veikiančias regionines pavojingų atliekų tvarkymo įmones ir parengti šių įmonių arba vienos jungtinės įmonės ekonominės veiklos modelį.

Rekomendacijos įvykdytos:

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-04-08 nutarimu Nr. 395 suteikė teisę Ūkio ministerijai balsuoti dėl reorganizavimo sujungiant bendroves reorganizavimo ir prijungimo būdu. Sprendimas atlikti UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Alytaus regiono pavojingų atliekų aikštelė“ ir UAB „Švarus Vilnius“ reorganizavimą, po kurio jos buvo prijungtos prie UAB „Toksika“, turėjo teigiamos įtakos priimamų ir sutvarkomų pavojingų atliekų kiekio augimui.

2.2. UAB „Toksika“ 2005 m. parengė ir patvirtino savo veiklos strategiją 2005–2007 metams, 2005–2007 metų veiklos perspektyvinį planą ir 2005–2008 metų verslo planą. Bendrovės priimtų pavojingų atliekų kiekis 2004–2006 m. išaugo 10,1 proc., o sutvarkytų atliekų kiekis per šį

laikotarpį – 30,7 proc. UAB „Toksika“ grynasis nuostolis per 2005 ir 2006 metus sumažėjo 2,6 karto.

2.3. UAB „Toksika“ 2004 m. pavojingų atliekų tvarkymo veiklai finansuoti ir bešeimininkėms atliekoms tvarkyti per Ūkio ministeriją iš valstybės biudžeto gavo 1,4 mln. Lt, 2005 m. – 0,2 mln. Lt, 2006 m. – 0,3 mln. Lt. Valstybės biudžeto lėšų skyrimas UAB „Toksika“ pavojingoms atliekoms tvarkyti rodo, kad dar nėra visiškai įgyvendintas principas „teršėjas moka“, tačiau tai sudarė sąlygas tvarkyti bešeimininkes atliekas, o įmonei geriau panaudoti pajėgumus ir gerinti įmonės veiklos rezultatus.

3. Dėl rekomendacijos koordinuoti Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdytojų veiksmus, priimant sprendimus dėl pavojingų atliekų deginimo įrenginio ir pavojingų atliekų sąvartyno spartesnio įrengimo, bei išanalizuoti galimas tokio sprendimo alternatyvas.

Rekomendacija įvykdyta: parengta pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje projekto galimybių studija, kurioje išanalizuoti pavojingų atliekų eksporto ir deginimo įrenginio eksploatavimo Lietuvoje privalumai, trūkumai, galimybės ir sąnaudos. Pagal ekspertų išvadas pasirinktas variantas statyti pavojingų atliekų deginimo įrenginį Lietuvoje. Pagal parengtą galimybių studiją Europos Komisijai buvo pateikta paraiška finansavimui gauti, Europos Komisija 2003-12-27 pasirašė dėl šio projekto finansinį memorandumą. Dabartinė projekto vertė – 28,8 mln. EUR, 68 proc. numatyta finansuoti ES lėšomis ir 32 proc. – Lietuvos biudžeto lėšomis.

Tobulintina:

3.1. Nors Finansiniame memorandume nustatytas projekto pabaigos terminas – 2008-12-31, o projektas pradėtas vykdyti 2003 m., tačiau audito metu dar tik buvo atliekami projektavimo ir konkursų dokumentacijos parengimo darbai, vykdomos viešųjų pirkimų procedūros. 2006-12-31 buvo pasirašyta sutarčių ir pagal jas sumokėta tik 2,1 mln. EUR. Galima rizika, kad projektas per numatytą laikotarpį nebus baigtas.

4. Dėl rekomendacijų parengti ir patvirtinti įmonių, kurios tvarko pavojingas atliekas, licencijavimo tvarką, peržiūrėti pavojingas atliekas tvarkančių įmonių registrą, užtikrinant, kad tokia veikla galėtų užsiimti tik tam tinkamai pasirengusios įmonės.

Rekomendacijos iš dalies įgyvendintos: 2004 m. įsigaliojo aplinkos ministro patvirtintos Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklės, pavojingų atliekų tvarkymo licencijas Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija pradėjo išduoti 2005 metais. Per audituojamąjį laikotarpį (2005–2006 m.) išduotos 298 PA tvarkymo licencijos, iš jų 184 – 2005 m. ir 114 – 2006 m.

Tobulintina:

4.1. Atrankos būdu patikrinus 2005 m. išduotų licencijų dokumentus, nustatyta, kad 28 licencijos išduotos nesilaikant taisyklių reikalavimų, t. y. šios licencijos išduotos įmonėms, kurios, teikdamos paraiškas licencijoms gauti, nepateikė visų reikalingų dokumentų, todėl išlieka rizika, kad licencijas gali gauti įmonės, tinkamai nepasirengusios tvarkyti pavojingas atliekas.

4.2. Nors pavojingų atliekų tvarkymo licencijos buvo išduodamos, nesilaikant licencijavimo taisyklių reikalavimų, patraukti atsakomybėn darbuotojus už netinkamą jų išdavimą nebuvo galimybės. Aplinkos apsaugos inspekcijos nuostatuose ir inspekcijos Kontrolės organizavimo skyriaus nuostatuose bei darbuotojų, kurie vykdo licencijavimo veiklą, pareigybių aprašymuose nebuvo nustatyta licencijų išdavimo, jų koregavimo ar galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo bei licencijų panaikinimo veikla.

4.3. Esama licencijų registravimo tvarka neužtikrina licencijų ir dokumentų, pateiktų joms gauti, tinkamos apskaitos ir saugojimo reikalavimų.

5. Dėl rekomendacijų tobulinti Valstybinės atliekų apskaitą, kad ji suteiktų visuomenei visą informaciją apie Lietuvos Respublikoje esančius pavojingų atliekų kiekius.

Rekomendacijos iš dalies įgyvendintos: Aplinkos ministerija patvirtino atliekų tvarkymo taisyklių naują redakciją, kuria pakeitė atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitą, dėl to iš įmonių reikalaujama pateikti detalesnę informaciją apie surenkamas ir tvarkomas atliekas. Be to, pakeitė atliekų apskaitos formą ir atliekų klasifikatorių.

Tobulintina:

5.1. Nors buvo pakeisti ar patikslinti pavojingų atliekų tvarkymo apskaitą reglamentuojantys teisės aktai, tačiau pavojingų atliekų apskaitos problemos nėra išspręstos: pavojingų atliekų likutis metų pabaigoje nesutampa su pavojingų atliekų likučiu kitų metų pradžioje, ir šis skirtumas kasmet didėja. Aplinkos apsaugos agentūra 2006 m. spalio mėn. dar tikslino 2005 m. ir net 2004 m. pavojingų atliekų apskaitos duomenis. Taigi visuomenei nepateikiama tiksli ir patikima informacija apie pavojingų atliekų kiekį šalyje.

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai:

1. Spręsti pavojingų atliekų tvarkymo programos statuso klausimą.
2. Koordinuojant ir kontroliuojant programos priemonių įgyvendinimą, aiškiai apibrėžti Ūkio ministerijos ir programos priemonių vykdytojų funkcijas, jų paskirstymą ir atsakomybės lygį.
3. Reglamentuoti programą įgyvendinant dalyvaujančių institucijų atsiskaitymo tvarką, numatant šių institucijų atskaitomybę ir atsakomybę už programos priemonių vykdymo rezultatus ir atsakingų vykdytojų atsiskaitymą pagal strateginio planavimo metodikoje nustatytą tvarką.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai:

1. Numatyti papildomas priemones pavojingų atliekų apskaitai tobulinti ir užtikrinti, kad visuomenė būtų tinkamai informuojama apie Lietuvos Respublikoje esančius pavojingų atliekų kiekius.

Aplinkos apsaugos inspekcijai:

1. Inspekcijos atitinkamų skyrių nuostatuose bei darbuotojų pareigybių aprašymuose numatyti jų pareigas bei atsakomybę išduodant, koreguojant, sustabdant galiojimą, panaikinant galiojimo sustabdymą bei panaikinant pavojingų atliekų tvarkymo licencijas.
2. Peržiūrėti išduotas licencijas ir įmonių pateiktus dokumentus joms gauti. Priimti sprendimus dėl licencijų, kurios buvo išduotos įmonėms nesilaikant pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių reikalavimų.

Aplinkos projektų valdymo agentūrai ir UAB „Toksika“:

1. Išanalizuoti pavojingų atliekų tvarkymo projekto Nr. 2003/LT/16/P/PE/017 vykdymo eigą ir užtikrinti jo įgyvendinimą finansiniame memorandume nurodytu terminu.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Antanas Aliulis

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Valstybinio audito ataskaitoje
„Valstybinės pavojingų atliekų
tvarkymo programos vykdymo
vertinimas“ pateiktų rekomendacijų
įgyvendinimas“
1 priedas

ATASKAITOJE VARTOJAMŲ SAVOKŲ PAAIŠKINIMAS

Atliekos – bet kokios medžiagos ar daiktai, kurių atliekų turėtojas atsikrato, nori atsikratyti ar privalo atsikratyti ir kurie priklauso atliekų kategorijoms, nurodytoms Atliekų tvarkymo įstatymo 1 priedėlyje, bei patenka į Aplinkos ministerijos patvirtintą atliekų sąrašą.

Atliekų gamintojas – asmuo, kurio veiklos metu susidaro atliekų arba kuris atlieka atliekų rūšiavimo, maišymo ar kitokią operaciją, per kurią pasikeičia atliekų pobūdis ar sudėtis.

Atliekų naudojimas – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Atliekų tvarkymo įstatymo 2 priedėlyje.

Atliekų perdirbimas – atliekose esančių medžiagų perdirbimas gamybos proceso metu, norint atliekose esančias medžiagas panaudoti pagal pirminę ar kitokią paskirtį.

Atliekų surinkimas – atliekų paėmimas, rūšiavimas ir (arba) maišymas norint jas pervežti.

Atliekų šalinimas – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Atliekų įstatymo 3 priedėlyje.

Atliekų turėtojas – atliekų gamintojas arba asmuo, kuris turi atliekų.

Atliekų tvarkymas – atliekų surinkimo, vežimo, naudojimo ir šalinimo veikla, taip pat atliekų tvarkymo veiklos priežiūra bei atliekų šalinimo vietų priežiūra po jų uždarymo.

Atliekų tvarkytojas – įmonė ar kitas juridinis asmuo, kuris tvarko atliekas pagal Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Atliekų vežėjas – asmuo, kuris priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža bei perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

Komunalinės atliekos – buitinės ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – organizacinių, techninių ir teisinių priemonių visuma, susijusi su savivaldybių funkcijų įgyvendinimu atliekų tvarkymo srityje.

Pavojingos atliekos – atliekos, atliekų sąraše pažymėtos kaip pavojingos, pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis, nurodytomis Atliekų tvarkymo įstatymo 4 priedėlyje, ir atitinkančios Aplinkos ministerijos nustatytus atliekų pavojingumo kriterijus, bei kitos atliekos, atliekų sąraše nepažymėtos kaip pavojingos, tačiau pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis ir atitinkančios atliekų pavojingumo kriterijus.

Sąvartynas – atliekų šalinimo įrenginys, skirtas atliekoms išversti ant žemės paviršiaus ar po žeme.